

Hver eneste dag, året rundt, sitter Renathe-Johanne Wågenes foran pc-en. Ofte syv timer daglig, i tillegg til vanlig jobb. Hun registrerer norske gravsteiner. Med gode hjelpere i ryggen er hun over halvveis.

Tekst og foto: Stig Erik Elliott

Dypdykk i gravdata

– Hvordan jeg får tid til mann og tre barn? Det handler om multitasking, det. Jeg sitter på kontoret, jobber, snakker med dem ute i stuen, smiler Wågenes.

Sånn må det bli når du kaster deg over hobbyen så snart middagen er fordøyd, og oftest holder frem til midnatt. Skjønt, hobby og hobby:

– Først ble jeg nok hektet. Det ble en lidenskap. Nå ser jeg på registreringer nesten som en jobb, selv om arbeidet er ulønnet, forklarer Wågenes.

Slektsforskning for å finne sin egen families historie. Det var slikt det hele startet, for 20 drøyt år siden. 16 år gammel troppet Renathe-Johanne opp på Statsarkivet i Bergen for å finne informasjon. Ingen typisk tenåringshobby.

– Jeg var vel blant de yngste. Men jeg har alltid vært interessert i slektshistorie. Spurt og gravd. Tatt vare på gamle ting. Interessert i historie generelt, egentlig, sier Wågenes.

I dag har hun sporet familien helt tilbake til 1500-tallet.

– En ekte bergenserinne. Eufemia Andersdatter fra Bergen Sentrum. Man tror at faren var dansk og Bergens første borgermester. Men dette er ikke sikkert.

Det var slektsforskningen som fikk Wågenes interessert i å registrere informasjon fra gravsteiner. Etterhvert som medlem i organisasjonen DIS (databehandling i slektsforskning) – der hun nå er ulønnet prosjektleder for gravminner, etter å ha vært leder i lokallaget i Hordaland og styremedlem i sentralstyret.

Wågenes begynte å interessere seg for hvem hun er i slekt med blant de som lever i dag. Dette er langt mer krevende enn slektsforskning bakover i tid, fordi mye av dagens informasjon er unntatt offentlighet av hensynet til personvern.

– Jeg begynte å gå rundt på gravplassene på Erdal og Ask, der mye av min slekt er gravlagt. Men det var håpløst å finne de rette gravene.

RENATHE-JOHANNES WÅGENES

- ▶ ALDER: 36
- ▶ SIVILSTAND: GIFT, TRE BARN
- ▶ BOSTED: HETLEVIK
- ▶ YRKE: HELSESEKRETÆR
- ▶ HOBBY: GRAVSTEINSREGISTRERING/SLEKTSFORSKNING

Derfor fikk jeg en ide: Jeg skriver ned all informasjon på alle gravsteiner og legger dem inn på data. Da kan jeg søke og finne elektronisk, forklarer Renathe.

Til å begynne med gikk hun rundt og noterte for hånd, for så å taste inn på datamaskinen hjemme. Etterhvert ble videokamera tatt i bruk. Men også dette tok tid, fordi hun måtte stoppe filmen med stillbilde for hver registrering på datamaskinen.

– Digitalkameraet ble en revolusjon. Alt ble enklere da jeg slapp å starte og stoppe en film hele tiden, forklarer Wågenes.

I dag har DIS Norge et eget internettbasert arkiv der alle kan søke. Informasjonen fra mer enn halvparten av alle norske graver er lagt inn. Om lag 660.000 bilder av gravsteiner er på plass og tilgjengelig sammen med informasjonen på hver enkelt stein.

– Vi begynte med 300 navn. I dag har vi registrert mer enn 1,8 millioner navn. De siste tre årene har folk gjennomført cirka 17 millioner søk på nettsidene, forteller Wågenes.

Nettsiden og

arbeidet er selvsagt uvurderlig for dem som driver slektsforskning og vil ha informasjon. Men mange er også inne for å finne enkeltinformasjon. Det blir blant annet søkt etter forfedres graver, for å finne ut om de fortsatt eksisterer.

– Vi får mange positive tilbakemeldinger. Også sterke historier. En fortalte at han fant bilde av barndomsvennens grav, en venn som hadde gått bort tidlig. Han ble sittende med tårer i øynene og se på bildet, forteller Wågenes.

De negative reaksjonene er få.

– Jeg kan bare huske ett tilfelle der vi ble bedt om å fjerne bildet. Det var fordi personen nettopp var gravlagt. Og selvsagt etterkom vi ønsket, sier Wågenes.

Artige historier finnes også. Det er mange landet over som driver registreringsarbeid. På en av gravplassene så en familie at det ble tatt bilder av gravene.

– Da kom de løpende med en potteplante som de plasserte på alle familiens graver før bildene ble tatt. De ville at det skulle se ordentlig ut, smiler Wågenes.

Mange mener at kulørte blader som Se og Hør i dag graver unødig i folks privatliv. I følge Wåge-

nes er dette ingenting mot mye av det som fantes i offentlige registre før i tiden. Kirkebøker og skifteprotokoller er uvurderlige informasjonskilder for slektsgranskere. Før måtte folk stå frem for menigheten og høylytt be om tilgivelse for sine synder. Dermed er kirkebøker og protokoller fulle av «sladder».

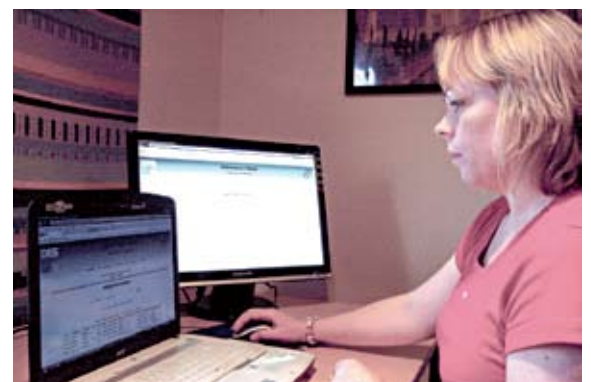
– Her er fine herrer som får barn med tjenestepiker, og mye snakke om «lausunger». Jeg husker ett tilfelle fra Strømsnes, der en gift mann fikk seks barn utenfor ekteskap med samme pike. Bestialske knivdrap er også heftig beskrevet i rettsprotokoller, smiler Wågenes.

Selv om hobbyen er altoppslukende og arbeidet krevende, har Wågenes ingen planer om å gi seg.

– Det hender jo at jeg blir litt lei. Tenker sånn «uff». Men jeg har ikke tid til å være lei lenge. Det går ikke en dag uten at jeg jobber med dette, julaften inkludert. Jeg bruker å si at det skulle vært 48 timer i døgnet og at jeg burde vært en blekksprut, smiler Wågenes.

Ferdig: Til ære for AV tar Renathe-Johanne Wågenes med seg kameraet til den gamle gravplassen i Strusshamn. Det er lenge siden samtlige gravsteiner på Askøy var ferdig registrert.

Digitalt: Datamaskinene på hjemmekontoret er to av de viktigste verktøyene til Wågenes.

Jeg har alltid vært interessert i slektshistorie. Spurt og gravd. Tatt vare på gamle ting.

Renathe-Johanne Wågenes - slektsgransker